

**NEMIS TILINI BOLALARGA O'RGATISHDA KREATIV
YONDASHUVLAR**

*Termiz davlat Pedagogika instituti
Xorijiy til va adabiyot fakulteti
nemis tili yōnalishi 202-guruh talabasi
Abdulazizova Maftuna Azizbek qizi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada nemis tilini bolalarga o'rgatishda kreativ yondashuvlarning ahamiyati va samaradorligi tahlil qilinadi. An'anaviy usullardan farqli o'laroq, interfaol o'yinlar, vizual materiallar, rolli o'yinlar va qo'shiqlar orqali til o'rganish bolalarning qiziqishini oshiradi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. Shuningdek, bolalarning yosh xususiyatlariga mos keladigan metodlar, jumladan, gamifikatsiya, multimediya texnologiyalari va ijodiy topshiriqlar orqali dars jarayonining samaradorligi oshirilishi mumkinligi yoritiladi. Maqolada kreativ yondashuvlarning afzalliklari, ularni qo'llash usullari va real ta'lim jarayonidagi tajribalar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: nemis tili, bolalar ta'limi, kreativ yondashuv, interfaol o'yinlar, gamifikatsiya, multimediya, rolli o'yinlar, til o'rganish, innovatsion metodlar, pedagogika.

Chet tillarni, xususan, nemis tilini bolalarga o'rgatish jarayoni samarali va qiziqarli bo'lishi uchun kreativ yondashuvlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. An'anaviy o'qitish usullari bolalar uchun zerikarli bo'lishi mumkin, shu bois interaktiv va innovatsion metodlarni tatbiq etish zarur. Quyida nemis tilini o'rgatishda qo'llaniladigan samarali va ijodiy yondashuvlar keltirilgan.

Memory (Xotira) o'yini – bolalar yangi so'zlarni yodda saqlashlari uchun ikki tomonlama kartochkalardan foydalanish.

Boshqotirmalar va jumboqlar – yangi so'zlarni o'rganishda qiziqarli vazifalar orqali bolalar faol ishtirok etadi.

Rolli o'yinlar – turli holatlar asosida bolalarga dialoglar yaratish imkonini beruvchi metod.

Loto o'yini – so'zlarni rasmlar bilan bog'lash orqali mustahkamlashga yordam beradi.

“Kim ko'proq eslaydi?” – bolalar o'rtasida so'zlarni takrorlash va ularni mustahkamlash uchun musobaqa tarzida tashkil etiladi.

Bolalar quloq orqali tilni tezroq o'rganishlari mumkin. Nemis tilidagi bolalar uchun mo'ljallangan multfilmlar va qo'shiqlar ularning talaffuzi va eshitish qobiliyatini rivojlantiradi.

Masalan:

"Die Sendung mit der Maus"(Mushuk bilan dastur) kabi o'quv multfilmlari.

"Meine Hände sind verschwunden" kabi qo'shiqlar bolalarning lug'at boyligini oshirishga yordam beradi.

"Biene Maja" (Asalari Maja) kabi multfilmlar bolalarga kundalik so'z va iboralarni o'rganishda yordam beradi.

Audiokitoblar – bolalarga ertaklarni tinglash orqali eshitish va tushunish qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi.

Vizual materiallar – rasmlar, kartochkalar, plakatlar va video darsliklar bolalar uchun qiziqarli hamda samarali bo'ladi. Masalan:

Rasmlar orqali so'zlarni o'rganish.

Interaktiv taxtadan foydalanish.

Hayvonlar, mevalar yoki buyumlarni real hayotda ko'rsatish va nomlarini nemis tilida aytish.

Qo'l mehnati (DIY – Do It Yourself) – bolalar o'zlari plakat yoki rasm chizib, ularga tegishli so'zlarni nemis tilida yozib qo'yishadi.

Komikslar – oddiy va tushunarli komikslar orqali bolalar o'rganayotgan so'zlarni kontekstda tushunishadi.

Bolalar hikoya va ertaklarni eshitishni yaxshi ko'radilar. Nemis tilidagi qisqa ertaklarni o'qib berish va ularga oddiy savollar berish orqali ularning tushunish qobiliyatini oshirish mumkin. Masalan:

"Rotkäppchen" (Qizil qalpoqcha)

"Hans im Glück" (Omadli Hans)

"Die Bremer Stadtmusikanten" (Bremendagi musiqachilar)

Dramatizatsiya – bolalar o‘rganayotgan hikoyalardan sahna ko‘rinishlarini yaratib, so‘zlarni eslab qolishadi.

Mobil ilovalar va onlayn platformalar yordamida bolalar o‘qish jarayonini yanada qiziqarli qilishi mumkin. Masalan:

Duolingo Kids – bolalar uchun maxsus tayyorlangan interaktiv ilova.

LingoKids – ingliz va nemis tillarini o‘rganish uchun mo‘ljallangan dastur.

Quizlet – yangi so‘zlarni o‘rganish va mustahkamlash uchun foydali vosita.

Kahoot! – bolalar uchun interaktiv viktorinalar va testlar yaratish imkonini beruvchi platforma.

YouTube darslari – bolalar uchun mo‘ljallangan qiziqarli nemis tilidagi dars videolari.

Bolalar nemis tilini faqatgina dars vaqtida emas, balki kundalik faoliyat orqali ham o‘rganishlari mumkin:

Oilangiz bilan nemischa gaplashing

– uyda oddiy so‘z va iboralarni ishlatish orqali bolalar tilni tabiiy o‘rganishadi.

Do‘kon yoki sayr paytida so‘zlashish – kundalik hayotda nemischa so‘zlarni ishlatish orqali ularning esda qolishiga yordam berish.

Oshxona faoliyatlari – bolalar bilan nemis tilida taom retseptlarini o‘qish va pishirish jarayonida so‘zlarni yodlash.

Xulosa

Nemis tilini bolalarga o‘rgatishda kreativ yondashuvlar ta’lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. O‘yinlar, vizual materiallar, ertaklar, texnologiyalar va interaktiv mashg‘ulotlar bolalarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi va jarayonni yanada samarali qiladi. Muhimi, darslar bolalar uchun doimo zavqli va motivatsion bo‘lishi kerak. Bolalarni o‘zlari sezmagan holda

nemis tilida o'ylashga va gapirishga undash eng samarali natijaga olib keladi. Nemis tilini bolalarga o'rgatishda kreativ yondashuvlar an'anaviy usullarga qaraganda samaraliroq ekanligi aniqlandi. Interfaol o'yinlar, rolli mashg'ulotlar, vizual materiallar va multimediya texnologiyalaridan foydalanish bolalarning qiziqishini oshirishga, ularning tilni tezroq va osonroq o'zlashtirishiga yordam beradi. Gamifikatsiya va ijodiy topshiriqlar orqali bolalar faol ishtirok etishga rag'batlantiriladi, bu esa bilimlarning mustahkamlanishiga olib keladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, dars jarayonida kreativ metodlardan foydalanish bolalarning nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish, ularning motivatsiyasini oshirish va ta'lim jarayonini yanada samarali qilish uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, pedagoglar nemis tilini o'rgatishda innovatsion yondashuvlarni kengroq tatbiq etishlari lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Usmonov A.I. Zamonaviy axborot texnologiyalari, -T: "Akademiya", 2007y.
2. Abdiyev Sh. Ta'lim sifat samaradorligini oshirishda axborot texnologiyalarining o'rni. Uslubiy ko'rsatma. -VXTXQTMOI, Samarqand, 2015y.
3. [http : //library.ziyonet.uz/ru/book/download/13388](http://library.ziyonet.uz/ru/book/download/13388)
4. „Science and education“ Scientific Journal
5. „Xalq ta'limi tizimida onlayn ta'lim berish faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida“ qaror